

AKREDITIMI I KOSOVËS
ACCREDITATION OF KOSOVO

Drejtoria e Akreditimit e Kosovës

Tel: 038 20036563

Ueb-faqja: www.dak-ks.org

AKREDITIMI I TRUPAVE INSPEKTUES SIPAS EN ISO/IEC 17020

DAK-DD-002

**MIRATUAR NGA,
DREJTORI I PËRGJITHSHËM
Osman HAJDINI**

PËRMBAJTJA

1. QËLLIMI.....	3
2. REFERENCAT	3
3. FJALORI DHE SHKURTESAT	3
4. KRITERET PËR AKREDITIM.....	3
5. ASPEKTET LIDHUR ME PROCESIN E AKREDITIMIT TË TVK-ve	3
6. ASPEKTET QË NDËRLIDHEN ME APLIKIMIN E STANDARDIT TË AKREDITIMIT EN ISO/IEC 17020	4
7. HISTORIA.....	6

1. QËLLIMI

Ky dokument e mbështetet laboratorët testues dhe kalibrues në interpretimin e kërkesave individuale të përcaktuara në ISO/IEC 17020:2012 për të siguruar një aplikim uniform dhe konsistent. Dokumenti duhet të përdoret nga vlerësuesit e DAK gjatë procesit të akreditimit të trupave inspektues.

2. REFERENCAT

EN ISO/IEC 17020:2012 - Kërkesat për funksionimin e llojeve të ndryshme të organizmave që kryejnë inspektim

ILAC P15:06/2014 – Aplikimi i ISO/IEC 17020:2012 për Akreditimin e Trupave Inspektues

3. FJALORI DHE SHKURTESAT

3.1 Fjalori

Ky dokument përdor termat dhe përkufizimet e përmendura në dokumentet referuese të parashikuara në kapitullin 2 dhe ato të specifikuara në ISO / IEC 17000: 2005 Vlerësimi i konformitetit - Fjalori dhe parimet e përgjithshme.

3.2 Shkurtesat

DAK Drejtoria e Akreditimit e Kosovës

EA European Cooperation for Accreditation

IAF International Accreditation Forum

ILAC International Laboratory Accreditation Cooperation

4. KRITERET PËR AKREDITIM

4.1 standardet e akreditimit

EN ISO/IEC 17020:2012 - Kërkesat për funksionimin e llojeve të ndryshme të organizmave që kryejnë inspektim

4.2 Dokumentet e EA, ILAC

- ILAC P 15:06/2014 - Aplikimi i ISO/IEC 17020:2012 për Akreditimin e Trupave Inspektues

4.3 Dokumentet e DAK

- DAK-PO-004 - Politika për përdorim të logos dhe simbolit të DAK-së
- DAK-PO-005 – Politika për përdorimin e PT dhe ILC
- DAK-PO-006 – Politika për gjurmueshmërinë e matjes
- DAK-DK-001 – Procesi i akreditimit

5. ASPEKTET LIDHUR ME PROCESIN E AKREDITIMIT TË TVK-ve

Procesi i akreditimit kryhet sipas DAK-DK-001, por duke marrë gjithashtu parasysh edhe vlerësimin me dëshmi:

Gjatë ciklit të akreditimit, çdo personel aktiv në trup inspektues duhet të vëzhgohet në vend në aktivitetet e trupit inspektues, të paktën një herë. Në rast se kjo nuk është e mundur, DAK do të vlerësojë të dhëna të tjera në lidhje me vlerësimin e performancës ose trajnimin e mëtejshëm në mënyrë të mjaftueshme mbështesin dëshminë që personeli i trupit inspektues vazhdon të punoj me kompetencë.

Para dhënies së akreditimit, duhet të kryhet të paktën një vlerësim me dëshmi. Nëse trupi inspektues mbulon disa fusha të inspektimit teknik, ka një numër të madh të inspektorëve / lokacioneve ose nëse disa vlerësime të dëshmitarëve nuk mund të kryhen për arsye praktike, numri i kërkuar i vlerësimeve të dëshmitarëve do të përcaktohet individualisht përpara dhënies së akreditimit dhe në bazë të kërkesave specifike të sektorit.

6. ASPEKTET QË NDËRLIDHEN ME APLIKIMIN E STANDARDIT TË AKREDITIMIT EN ISO/IEC 17020

Ky dokument ndjek artikujt e standardit. Titujt e kapitujve janë shkruar në italikë.

Ky dokument duhet të lexohet së bashku me ILAC P10.

Pika 4 Kërkesa të përgjithshme - Paanshmëria dhe pavarësia

Trupat inspektues klasifikohen sipas llojeve A, B, C të cilat i referohen statusit të pavarësisë.

*Lloji A: Trupi inspektues i llojit A duhet të jetë i pavarur nga palët e përfshira në inspektim. Është një "Palë e Tretë e pavarur", ekuivalente me një institucion të palës së tretë.
(Pika 4.1.6 a) dhe Aneksi A, A.1 i ISO / IEC 17020)*

Kjo do të thotë se një trup inspektimi i tipit A është një "palë e tretë" e pavarur e cila merr urdhra të jashtëm për inspektimin e produkteve (jo vetat / të jashtme) ose gjithashtu procese ose shërbime dhe siguron raportet e inspektimit tek klienti i jashtëm.

*Lloji B: Lloji B: Trupi inspektues i tipit B formon një pjesë të qartë të ndarjes dhe të identifikueshme të një organizate të përfshirë në projektimin, prodhimin, furnizimin, instalimin, përdorimin, operimin ose mirëmbajtjen e sendeve që inspekton. Themelohet për të ofruar shërbime inspektimi për organizatën e saj mëmë (organizmi inspektues në shtëpi).
(Pika 4.1.6 b) dhe Aneksi A, A.2 i ISO / IEC 17020)*

Kjo do të thotë se një trup inspektimi i tipit B, gjithsesi, është gjithmonë një pjesë (e ndarë dhe e identifikueshme) e një organizate në fjalë me produktet që duhet të inspektohen. Ky lloj i trupit inspektues kontrollon vetëm produktet e brendshme të organizatës për të cilat i përket dhe jep raporte inspektimi vetëm klientit të brendshëm.

*Lloji C: Trupi inspektues i tipit C është i përfshirë në projektimin, prodhimin, furnizimin, instalimin, përdorimin, operimin ose mirëmbajtjen e sendeve që inspekton ose që janë të ngjashme me ato që inspekton. Ajo mund të ofrojë shërbime inspektimi për organizatën mëmë dhe palët e tjera.
(Pika 4.1.6 c) dhe Aneksi A, A.3 i ISO / IEC 17020)*

Kjo do të thotë se një trup inspektimi i tipit C nuk është pjesë e qartë e ndarjes, por e identifikueshme e një organizate të lidhur me produktet që duhet inspektuar. Ky lloj i trupit inspektues inspekton të dyja

produktet e veta / të brendshme dhe gjithashtu produkte të ngjashme ose të jashtme dhe jep raportet e tij të inspektimit si për klientët e brendshëm dhe të jashtëm.

Për të gjitha llojet e trupave inspektuese, menaxhmenti i lartë do të përcaktojë dhe dokumentojë një angazhim për të siguruar dhe mbajtur paanshmërinë.

Trupi inspektues do të identifikojë rreziqet për paanshmërinë dhe do të përcaktohen masat për eliminimin ose minimizimin e këtyre rreziqeve. Një analizë e rreziqeve duhet të bëhet çdo vit ose çdo herë që ndodh një rrezik. Kjo analizë do të përfshijë analizën e trupit të lidhur. Shembuj të marrëdhënieve që mund të ndikojnë në paanshmërinë janë të detajuara në artin ILAC P10. 4.1.3b.

Pika. 5 Kërkesat strukturore

Trupi inspektues që është pjesë e një organizate më të madhe duhet të identifikohet brenda skemës organizative të organizatës përkatëse dhe veprimtaria e inspektimit duhet të përcaktohet në dokumentet e tij ligjore. Kodi NACE 7120 duhet të specifikohet në dokumentet ligjore të trupit inspektues.

Trupi inspektues duhet të ketë një sigurim për të mbuluar detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet e saj.

Pika 6 Kërkesat e burimeve

Personeli

Kompetenca e nevojshme për personelin e trupit inspektues i cili kryen inspektime jo vetëm që përfshin njohjen e aktivitetit përkatës të testimit, por edhe njohjen e mëposhtme:

- ✓ prodhimi i produkteve të inspektuara, etj.
- ✓ funksionimin e produktit të inspektuar, etj.
- ✓ mënyra e përdorimit të produkteve të inspektuara, etj.
- ✓ çdo defekte që mund të ndodhë gjatë përdorimit të produktit
- ✓ pasojat e defekteve të identifikuara për përdorimin ose funksionimin e produkteve, etj.
- ✓ kërkesat e legjislacionit përkatës për produktet, etj.
- ✓ kërkesat e përgjithshme nga standardizimi i duhur për produktet, etj.

Personeli i trupit inspektues i cili kryen inspektime duhet të ketë kualifikimet e nevojshme që përfshijnë të paktën:

- ✓ Edukimi profesional i kryer në fushën që ka të bëjë me aktivitetin e inspektimit ose aftësi ekuivalente.
- ✓ Në përgjithësi, disa vite përvojë profesionale pas trajnimit në punë në të cilën do të kryhet ekzaminimi.
- ✓ Njohuri themelore të teknikës së përdorur për ekzaminimin e rezultateve, ose me pjesëmarrjen në kurset e duhura të trajnimit, ose duke vëzhguar, dhe nga aktivitetet e shoqëruara nga anëtarë me përvojë të stafit e trupit inspektues.
- ✓ Vlerësimi i gjurmueshëm dhe i dokumentuara, verifikim i aftësive nga një anëtar i stafit me përvojë të trupit inspektues.

Duhet të ketë dëshmi objektive për sa më sipër.

Trupi inspektues duhet të sigurojë që personeli i përfshirë në procesin e inspektimit të monitorohet në baza të rregullta, të jetë kompetent dhe të veprojë në përputhje me sistemin e menaxhimit të cilësisë të trupit inspektues.

Personeli menaxherial dhe teknik për inspekte mund të jetë i njëjtë, por funksionet dhe përgjegjësitë duhet të dokumentohen qartë në përshkrimin e punës nga trupi inspektues.

Ngjashëm, menaxhmenti i trupit inspektues dhe menaxheri i cilësisë mund të jetë i njëjtë, por funksionet dhe përgjegjësitë duhet të dokumentohen qartë në përshkrimin e punës nga trupi inspektues

Nënkontraktimi

Trupi inspektues do të nënkontrakttojë vetëm testet e akredituara, sikur se që janë përcaktuar nga ISO / IEC 17025.

Trupi inspektues duhet të jetë në gjendje të vlerësojë në mënyrë të pavarur rezultatet e testeve të nënkontraktuara. Përgjegjësia për vendosjen e konformitetit me kërkesat mbetet tek trupi inspektues.

Trupi inspektues duhet të informojë klientët e tij paraprakisht për nënkontraktimin.

Pika 7 Kërkesat e procesit

Një trup inspektimi duhet të dokumentojë procedurat e tij mbi aktivitetet e inspektimit. Procedura duhet të përfshijë të paktën:

- ✓ Titullin e procedurës për veprimtarinë e inspektimit
- ✓ Përmbajtjen dhe qëllimin e një inspektimi, fushën, specifikimet, standardet, dokumentet normative, etj.
- ✓ Organizatën, personelin dhe funksionimin
- ✓ Skemën e inspektimit (planifikimin e aktiviteteve të inspektimit, kryerja e inspektimit)
- ✓ Aktivitetet e testimit (përfshirja e shërbimeve të jashtme, nënkontraktimi)
- ✓ Hapësirat dhe pajisjet
- ✓ Shqyrtimi i rezultateve të inspektimit
- ✓ Raportin /certifikatën e inspektimit

Pika 8 Kërkesat e sistemit të menaxhimit

Trupi inspektues duhet të dokumentojë sistemin e tij të menaxhimit brenda procedurave sipas kërkesave të EN ISO / IEC 17020.

Në rast se sistemi i menaxhimit të trupit të inspektimit është i certifikuar për ISO 9001, trupi inspektues duhet të jetë në gjendje të demonstrojë tek DAK se kërkesat e EN ISO / IEC 17020 janë përmbushur.

7. HISTORIA

Data e botimit	Përgatitur nga	Përshkrimi i ndryshimeve të aplikuara
2.12.2015	Banush Neziri	Dokument i ri